

Pokoj a dobro

Ročník 3 Číslo 5 12/2001

Katolícky časopis farnosti Markušovce, filiállok Teplička a Lieskovany

Zmierenie

str. 2

Útoky na
celibát

str. 5

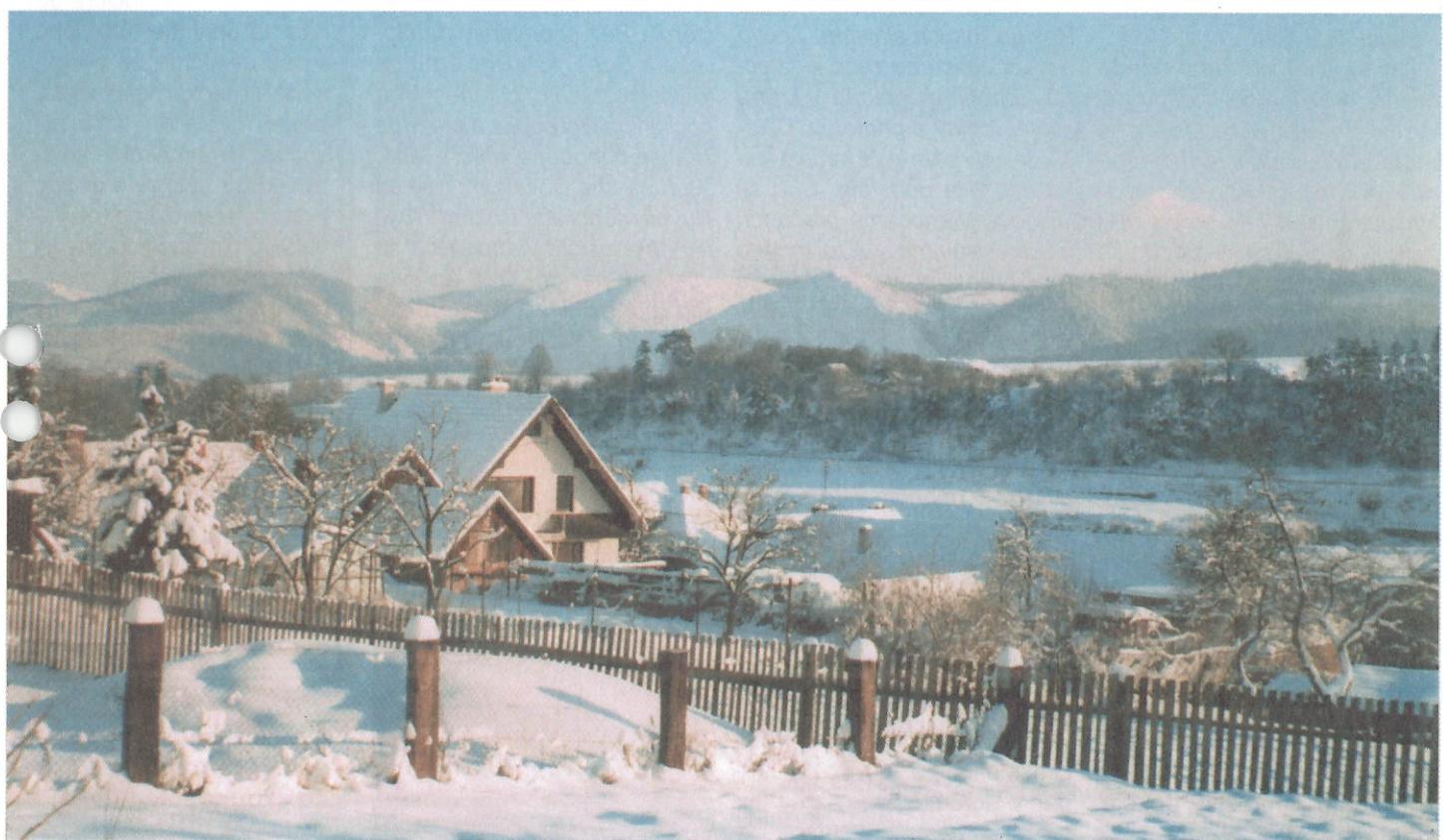
Lekára nepotrebujú zdraví

str. 6

Muž a žena

str. 8

V čase Vianoc vládne nad Markušovcami pokoj a láska

Foto: archív

Milí čitatelia, pozývam vás na cestu za hľaným pokoja a rozdávania dobra. Najprv však potrebujeme odhodiť o tom svoje falošné predstavy.

Ked' pozeráte na plagáty pri cestách, na ktorých sú zobrazení takzvane spokojní a usmievaví ľudia a v duchu im tú ich pohodu závidíte, tak máte falošnú predstavu o pokoji, pretože máte blízko k tomu, aby ste sa dostali do pasce reklamy.

Ked' sa stane na ulici vedľa vás nehoda a vy si spokojne kráčate ďalej s „dobrým“ pocitom, že ste si zachovali pokoj, lebo vás sa to netýka, tiež máte falošnú predstavu o pokoji, pretože máte blízko k l'ahostajnosti.

Ked' vás nezaujímajú osudy tých, ktorí potrebujú pomoc a spokojne si budujete to svoje blaho za dverami vášho domu, takisto máte falošnú predstavu o prežívaní pokoja, pretože máte blízko k sebectvu.

Ked' ste presvedčení o nepriazni vášho osudu a pritom pokojne so založenými rukami sedíte a tvrdíte „ved' Boh sa nejako postará“, máte ďaleko od prežívania pokoja, pretože máte veľmi blízko k nezodpovednosti a zanedbávaniu, ba mrhaniu svojich

mi schopnosťami.

Ked' si niektorí myslia, že v mene "sväteho pokoja" je potrebné vyvraždiť národ, rasu alebo skupinu nepohodlných ľudí, ktorí prekážajú v prežívaní ich pseudopokoja, takito majú až príliš ďaleko od pokoja, pretože majú veľmi blízko k brutalite, tvrdosti srdca a fanatickému presvedčeniu len o svojej dôležitosti na tomto svete.

Kde, ako a v čom hľadať vnútorný pokoj?

Pokoj a dobro

Vieme odlišiť ten falošný - chvíľkový od toho ozajstného - trvalého?

Hľadíme do tváre starca, ktorý spomína na ľažko prežité roky života naplnené staťou a tvrdou pracou. Vyžaruje z nej úžasný pokoj.

Hľadíme do tváre matky, ktorá zo všetkých sil bojuje o záchrannu života svojho dieťaťa v boji s chorobou. Vyžaruje z nej bolesť, ale aj prekvapujúci pokoj.

Hľadíme na vychudnutú tvár nespravodivo odsúdeného a väzneného kňaza. Vyžaruje

nepochopiteľný pokoj.

Hľadíme na ďalších im podobných. Odkiaľ berú ten vnútorný pokoj? To sú tí, ktorí zverili celý svoj život do Božích rúk a naplno s Ním spolupracujú, lebo mu veria a pocítili Jeho pomocnú ruku. Každodennú prácu, povinnosti, radosti i ľažkosti – všetko u nich začína i končí v mene Božom. Títo majú ďaleko od nezodpovednosti, rezignácie, l'ahostajnosti, sebectva, netolerancie. Často sú to ľudia nenápadní a prehliadaní. Často nestoja vo svetle reflektorov, lebo tam je blízko k pýche. Často sú nezaujímaví pre tento moderný svet, v ktorom ide viac o to mať ako byť. Pýcha nám diktuje, že si vystačíme sami a nenápadne, ale zákerne nám vnukuje predstavu, že máme život pod kontrolou.

Podme v sebe prekonávať svoju pýchu a nájdime ten vytúžený pokoj a s ním spojené rozdávanie dobra, ktoré ľudí nerozdeľuje, ale spája.

V tomto vianočnom období si vyprosujme ozajstný, a tak potrebný pokoj v duši, v rodine, v štáte a vo svete a tiež šíriace sa dobro v nás i okolo nás.

Monika Hodnická

Vrát'me Vianociam Krista ...

A je to tu. To, čo dlho očakávala nielen detská dušička, ale aj tí skôr narodení. V izbe sa blyšť vianočný stromček v celej svojej paráde a pod ním rozjarené detské očká konečne objavujú všetko to, čo celý dlhy čas schovávali ukryté len vo svojich „tajných túžbach“.

Chladnička po dlhom čase nezíva prázdnnotu, ale ukrýva v sebe všakovaké dobroty. Z rádií už neburácajú ošúchané tanečné piesne, ale do všetkých strán sa šíria pokojné melódie vianočných kolied. Ľudia sa konečne nikam neponáhľajú. Každodenná rutina bola nahradená všetkým tým, po čom tak všetci túžime. Z ľudských úst i sŕdc opäť zaznievajú úprimné priania šťastných a veselých sviatkov, želania pokoja, šťastia a hojného zdravia do nového roku... Všetko je tak, ako má byť! Šťastné Vianoce - presne,

ako sme si ich predstavovali.

A predsa! Nezabudli sme na niečo? Na jednej z vianočných pohľadníc som objavil originálnu, a predsa pravdivú výzvu: „Vráťme späť vianočným sviatkom Krista...“ Všetci zabúdame, kde je ukrytá podstata Vianoc. Rok čo rok ich slávime. Znova a znova chceme zažiť jedinečnú atmosféru pokoja v kruhu svojej rodiny a priateľov. Dôležité je, aby nám kvôli tomuto lesku neunikla podstata. Čím sú Vianoce Vianocami, prečo ich vlastne slávime... A to mnoho ľudí bohužiaľ nevie! Anketa uskutočnená v Nemecku priniesla zistenia, že až 30 % dospeľých pokladá vianočnú udalosť len za jednu z mnohých rozprávok bratov Grimcov! Nerobme si však veľké ilúzie. Kto vie, ako by to dopadlo u nás.

Je dôležité si v tieto sviatočné chvíle pripomenúť, že Via-

noce sú oveľa viac než sympatický zvyk zdelený po našich predkoch. Nie je to len stará tradícia, ktorú treba uchovať pre nasledujúce generácie, ale je potrebné vidieť oveľa viac než len betlehemskej jasle, vianočný stromček a príjemnú atmosféru... Bez spomienky na človeka a Boha, kvôli ktorému sa to všetko začalo, ostane z Vianoc len balíaci papier a prázdné škatule pohodené kdesi v kúte. „Boh sa stal človekom, aby sa človek mohol stať Božím!“ Tu je ukrytá podstata Vianoc. Hoci sa všetko o pár dní vráti do svojich „normálnych“ koľají, nezabudnime, že zázrak je možný, že ľudia môžu byť ľuďmi, že každý má byť človekom...

Prajem Vám požehnané prežitie vianočných sviatkov, aby Kristov pokoj a láska vládli vo vašich srdciach počas celého nasledujúceho roka...

Luboš Šipoš

OSPRÁVEDLNENIE

V predchádzajúcim čísle „Pokoj a dobro“ (roč. 3, č. 3-4) sa v rubrike Listáreň objavil list pod názvom „Sporved“. Treba priznať, že list vyzval negatívne odozvy, a to nielen zo strany tých, ktorých sa týkal, ale aj zo strany iných veriacich. Je nám to úprimne lúto, lebo sme si uvedomili, že uverejnený list naozaj nespĺňal základnú myšlienku nášho časopisu, to jest šrenie kresťanského pokoja a dobra. Preto sme sa rozhodli osprávedliť tým, voči ktorým bol tento list namierený, ale aj ostatným, ktorí sa prípadne nad obsahom tohto listu pohoršili. Zároveň prosíme našich čitateľov, aby sa neusilovali na stránkach nášho časopisu si nejakým spôsobom ubližovať alebo vyzvolávať sváry, ale aby súhlasili myšlienky lásky a pokoja. Za takýto prístup všetkým čitatelom úprimne dákujeme.

Redakcia

Zmierenie

Vianočný čas v ľuďoch vyvolačí isté očakávania. Jedným z takýchto je prežitie pokoja. Častejšie ako inokedy myslíme na to, že chceme byť aspoň o trochu lepší, ohľaduplniejsí, chceme cítiť lásku svojich blízkych.

Od svetovej politiky sa žiadá, aby prerušila krviprelievanie a nastolila prímerie. Od dravej ekonomiky čakáme, aby aspoň na chvíľu zmenila zmýšľanie a bola zho-

vievavá k chudobným a trpiacim. Musíme uznať, že prostredie, v ktorom žijeme sa na pár dní zmení.

Ide o Teba. Pri zmierení pozeraj iba na Boha, ved' cítis, že všetko ostatné je nepodstatné. Pravý pokoj sa dá dosiahnuť jedine skrúž Krista v tejto sviatosti. Urob to a preži skutočné Vianoce!

som otopený sviatočnou atmosférou, a tak zakrývam svoj ne-pokoj?

Chceme však ešte viac. Zostúpme do seba a hľadajme, čo sa zmení v našom vnútri. Vonku je to v poriadku, ale čo moje najskrytejšie myšlienky? Prežívam skutočný pokoj, alebo

Božie dieťa prišlo na svet preto, aby sme sa zbavili všetkého zla. Toto je hlavné posolstvo Vianoc: „Zmierenie!“. Bez toho by všetka tá krása nemala zmysel a stala sa prázdnym zvykom. Dostávame sa ku koreňu veci. Je dobré, ak sa na príchod Krista pripravíme. Očistíme sa vo sviatosti zmierenia, kde milosrdenstvo a láska Novonarodeného zrodí sa v našej duši!

Ide o teba. Pri zmierení poraj iba na Boha, ved' cítis, že všetko ostatné je nepodstatné. Pravý pokoj sa dá dosiahnuť jedine skrúž Krista v tejto sviatosťi. Urob to a preži skutočné Vianoce, nie prázdné tradície!

Prajem nám, aby sme prežívali Vianoce vždy vtedy, keď prijmeme Pána Ježiša do svojich sŕdc.

Cyril Hamrák

Milí čitatelia!

Prajeme vám, aby sa počas týchto vianočných sviatkov naplnio dotklia Božia láska. Len v nej dokážeme úprimne rozdávať a prijímať vzájomné pochopenie, povzbudenie, odpustenie a vdăčnosť, ktoré všetci tak veľmi potrebujeme.

Redakcia

Beatifikácia a pobyt vo VEČNOM MESTE

Život Božieho službu

Ján Vojtaššák sa narodil 14. novembra 1877 vo farnosti Zakamenné na Orave ako siedme dieťa rodicov Antona a Anny, rod. Klimčíkovej. Vyrostal v katolíckej rodine i katolickom prostredí hornej Oravy. Po stredoškolských štúdiach v Trstenej a Ružomberku nastúpil do Kňazského seminára v Spišskej Kapitule. Na knaza bol vysvätený v roku 1901 vtedajším spišským biskupom Emrecom. Po mnohých kaplánskych staniciach končne v roku 1911 zakotvil na dolnej Orave vo farnosti Veličná ako farár. V roku 1919 sa stal riaditeľom biskupskej kanclárie v Spišskej Kapitule a v novembri 1920 ho pápež

Benedikt XV. vymenoval za spišského biskupa. Vysviacka bola v Nitre 13. februára 1921 spolu s Mariánom Blahom a Dr. Karolom Kmetkom. Biskupom sa stal veľmi mladý, iba 43 ročný. Počas svojho života sa príkladne staral o Spišskú diecézu, ale skutočná kalvária jeho života začala po roku 1945, ktoré boli poznačené rasantným nástupom komunisťov k moci. V januári 1951 bol odsúdený na 24 rokov väzenia a stratu občianskych práv za údajnú vlastizradu a špiónazú pre Vatikán. Odsedel si vo väzení mnohé roky, až do roku 1963. Potom bol umiestnený do miernejšieho väzenia, do tzv. charitného domova v Se-

nohraboch pri Prahe. Avšak stále ostáva pod neustálym dozorom štátnej bezpečnosti s kontrolou pošty a návštiev.

Zomrel 4. augusta 1965 v nemocnici v Ríčanoch. Po veľkých vybavovačkách štátnej bezpečnosti súhlásila s jeho pohrebom v Zakamenom na Orave, kde ho dňa 7. augusta 1965 pochoval apoštolský administrátor a biskup Dr. Ambráz Lazík.

Foto: Archív

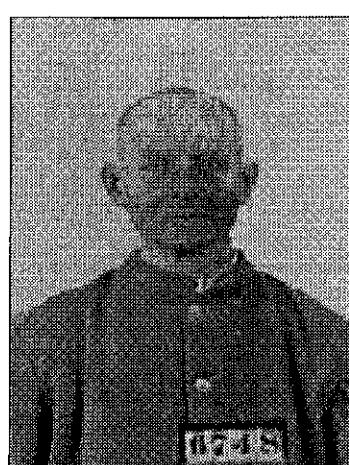
Povest' svätości

V čase nástupu komunizmu v roku 1948 bol biskup Vojtaššák najstarším spomedzi slovenských biskupov a požíval veľkú autoritu pre svoj nekompromisný postoj voči komunistom. Už v roku 1946 žiadala čs. vláda Vatikán, aby

sa postaral o odstránenie Vojtaššáka z úradu spišského biskupa, avšak Svätá Stolica na túto požiadavku nepristala. Preto muselo nastať jeho násilné odstránenie z úradu, čo sa aj skutočne stalo: bol uväznený a odsúdený. Veriaci ľud bol však od začiatku presvedčený o jeho nevinе. Preto sa staručký Vojtaššák stal symbolom odporu Katolíckej cirkvi proti komunistickému režimu. Už počas svojho života ho mali všetci vo veľkej úcte a vážnosti a po jeho smrti začali do Zakamenného na hrob putovať pútnici v hojnom počte, čo sa deje doposiaľ. Sám Svätý Otec na Mariánskej hore v Levoči v roku 1995 poviedal jasne, že „si zaslúží, aby sa začal proces jeho blahorečenia“. Vojtaššáka majú vo veľkej úcte a vážnosti kardinál Korec, arcibiskup Dominik Hrušovský, všetci biskupi na Slovensku a mnohí iné osobnosti cirkevného i civilného života. Počas jeho väzenia mnohí zahraniční Slo-

váci prosili Svätého Otca Pia XII., aby Vojtaššáka vymenoval za kardinála, čo sa však nestalo, lebo by to zhoršilo aj tak zlé kontakty štátnej moci so Svätou Stolicou. Avšak Ján XXIII. mu pri 60. výročí jeho kňazskej vysviacky poslal do väzenia pozdravný telegram. V roku 1990 bol výrokom Krajského súdu rehabilitovaný v tom zmysle, že v roku 1951 bol odsúdený a väznený nevinne a na základe vykonštruovaného politického procesu.

pu beatifikačných prác, ktoré na Kňazskej rade 28. 5. 1996 referoval Ján Duda. A tak Kňazská rada Spišskej diecézy navrhla, aby sa Ján Duda stal postulátorom v tomto procese, čo diecézny biskup akceptoval. Po ďalších nevyhnutných prácach 11. 12. 1996 sa konalo v aule Biskupskej úradu prvé a verejné zasadanie všetkých zainteresovaných v tomto procese. Bol vytvorený tribunál na čele s diecéznym biskupom, notári, promotor spravodlivosti, komisia historikov na čele s docentom Chalupeckým, komisia teológov a komisia lekárov. Po námahavej 5-ročnej práci, pri ktorej sa skúmal a dokazoval spôsob života, čnosti, povest svätości a mučeníctvo biskupa Jána Vojtaššáka, konečne nadišla chvíľa ukončenia diecéznej fázy procesu. Záverečné a verejné zasadanie všetkých zainteresovaných v kauze sa konalo dňa 31. 10. 2001 v aule Kňazského seminára, ktorému predsedal spišský biskup František Tondra.

Ján Vojtaššák ako väzeň
Foto: archív

Záverečná sesia

Zasadanie dňa 31. októbra 2001 otvoril delegovaný súdca Anton Tyrol, ktorý zároveň privítal účastníkov a oboznámi prítomných s programom. Potom k mikrofónu pristúpil notár Jožko Skupin a poprosil otca biskupa Tondru, aby zapečatil nazbieraný materiál procesu beatifikácie, ktorý po zostával z veľkých krabíc originálov, ktoré ostali v diecéznom archíve zapečatené a 12 veľkých krabíc urobených a notárom overených kópií, ktoré otec biskup zapečatil úradnou pečaťou a podpisom a ktoré boli určené do Ríma na Kongregáciu pre kauzy svätých. Následne diecézny biskup F. Tondra vyzval Jána Dudu, aby verejne zložil prísahu, že svoju prácu vykonával zodpovedne a že zodpovedne doručí zapečatené krabice do Ríma na Kongregáciu pre kauzy svätých. Potom ešte krabice určené na „púť“ do Ríma zapečatil pracovník colného úradu z Popradu a apoštolský nuncius vystavil pre Jána Dudu úradnú listinu v angličtine ako doprovodnú listinu, aby sa spisy už na colnici neotvárali.

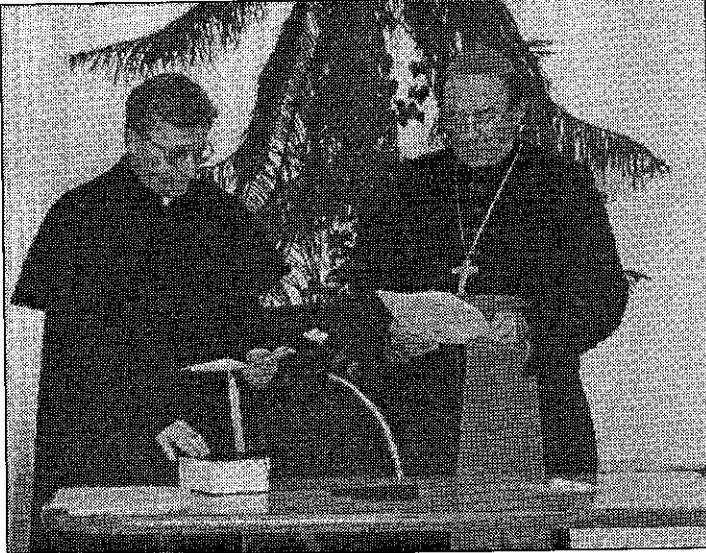
Nasledovali krátke príhovory. Najprv sa prítomným prihovoril otec biskup F. Tondra. Vyzdvihol historický moment prí-

tomnej chvíle a podakoval sa všetkým, ktorí sa do procesu zapojili svojou prácou. Nezabudol zdôrazniť, že ukončenie diecéznej fázy procesu ešte neznamená koniec procesu, ale že definitívne slovo v tejto veci prináleží až Svätemu Otčovi po preskúmaní materiálov na Kongregácii pre kauzy svätých. Potom vystúpil s krátkym príhovorom postulátor Ján Duda. Zdôraznil, že základnou filozofiou a želaním otca biskupa bola nie rýchlosť procesu, ale objasnenie všetkých skutočnosti zo života Božieho sluhu, ktoré by si niekto mohol vykladať ako nejasné alebo sporné. Vyslovil presvedčenie, že do Ríma nesie spisy s vedomím, že je schopný primearaný spôsobom zodpovedať na všetky otázky, ktoré by mohli pracovníkov Kongregácie zaujímať a verí, že tie odpovede budú dostačujúce. Potom ešte vystúpil za komisiu historikov F. Dlugoš a za delegovaných súdcov A. Tyrol. Potom sa účastníci pomodlili modlitbú za blahorečenie biskupa Jána Vojtaššáka a napokon A. Tyrol vyhlásil zasadanie za ukončené.

Vo večnom meste

V piatok 2.11. popoludní vyzrielo auto zo Spišskej Kapituly. Smer: Rím - večné mesto. V kufri vozidla sa nachádzalo dvanásť krabíc spisov beatifikácie Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka. Posádku vozidla tvorili Š. Sečka, vicerektor knazského seminára, L. Štefaňák, tajomník Biskupskeho úradu a J. Duda, súdny víkár, markušovsky farár a postulátor v kauze beatifikácie. Po prenocovaní v Bratislave sme do Ríma dorazili v sobotu 3.11. podvečer a ubytovali sme sa v Slovenskom ústave sv. Cyrila a Metoda v Ríme, kde rektorm je F. Novajovský a vice-rektorm D. Škrabek, obaja sú knazi Spišskej diecézy.

V nedelu 4.11. sme prežili nádherný deň plný zážitkov

Ján Duda skladá slávnostnú prísahu

Foto: M. Hric

s beatifikácie biskupa Petra Pavla Gojdiča a pátra Dominika Trčku. Mali sme miesto naľavo od pápežského oltára asi v štvrtom rade za biskupmi, takže všetko sme mohli vidieť z bezprostrednej blízkosti. Svätý Otec sa aj napriek svojmu veku ešte stále dobре drží. Bolo potrebné si celý obrad dobre všímať, lebo čo ak bude o nejaký čas blahorečený otec biskup Vojtaššák...? Za to sa aj úprimne modlíme. Bol to veľký deň Slovákov na námestí sv. Petra a všetci sme sa z toho úprimne tešili.

Večer sme sa zúčastnili recepcie, ktorú poriadal otec biskup Hirka. Bolo to akési piateľské posedenie spojené s agapé. Tešili sme sa, že sme mohli opäť byť spolu, stretli sme tam veľa piateľov zo Slovenska i tých, čo bývajú v Ríme. Pri odchode som úprimne pogratuloval otcovi biskupovi Hirki, že mu Pán doprial milosti doviest proces beatifikácie svojho predchodcu do úspešného konca. Na otcovi biskupovi Hirki bolo napriek vyčerpaniu z celodennej námahy vidieť, že má z toho veľkú radosť.

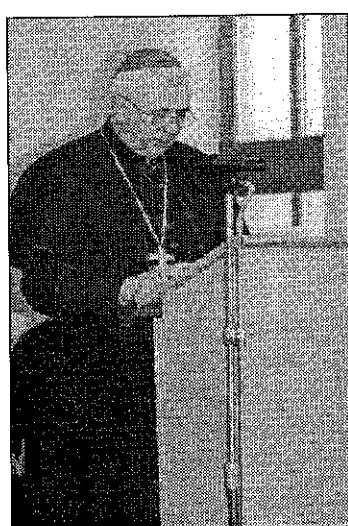
Na Kongregáciách

Nasledujúci deň, v pondelok 5.11., bol pre nás pracovný

dňom. Po rannej sv. omši sme boli nahlásení na audienciu arcibiskupa Edwarda Novaka, tajomníka Kongregácie pre kauzy svätých. Jemu sme o vzdali beatifikáčné spisy otca biskupa Vojtaššáka a dohodli ďalšie potrebné kroky. Zároveň nás otec arcibiskup zasvätil tak trochu do prostredia i do práce tejto Kongregácie. Žiaľ, pre zaneprázdnosť nás nemohol prijať prefekt tejto Kongregácie, kardinál Saraiva Martins. Potom sme ešte spolu s otcom biskupom F. Tondrom a T. Galisom navštívili kardinála Zenona Grocholewského na Kongregáciu pre Katolícku výchovu. Atmosféra, v ktorej sa rokovalo, bola naozaj srdečná a piateľská. Bolo to naozaj priam bratské priatie, ktoré je tak typické pre kardinála Grocholewského, ktorý svojho času navštívil aj markušovskú faru (spolu s arcibiskupom T. Bertonom, tajomníkom Kongregácie pre náuku viery). Plní zážitkov a dojmov z večného mesta sme sa s Rímom rozlúčili v utorok 7.11. ráno a domov sme dorazili krátko po polnoci, čiže už 8.11.2001.

Chcem sa podakovať Š. Sečkovi, vicerektoru seminára a L. Štefaňákovi za to, že si našli čas a doprevádzali ma na tejto ceste do Ríma a že sme chvíle v aute prežili v bratskom porozumení, v modlitbách i povzbudivých myšlienkach. Úprimná vdaka.

J. Duda

Príhovor biskupa A. Imricha
Foto: M. Hric

Útoky na CELIBÁT kňazov

V poslednej dobe sme svedkami mnohých útokov na celibát rímskokatolíckych kňazov. Mám na mysli články v týždenníkoch Markíza, Plus 7 dní, denníku Pravda a iných médiách, ktoré vychádzajú na Slovensku. Mnohým akosi ten celibát „zavadzia“, zvlášť neveriacim, ale i veriacim katolíkom, ba i niektorým kňazom, zvlášť tým, ktorí zanechali kňazskú službu a žijú v iba civilnom manželstve. Celibát sa stal pre mnohých žurnalistov zámenkou, aby škandalizovali Katolíku cirkev. Myslím si však, že píšu a miešajú

sa do vecí, ktorej tak málo rozumejú. Nazdávajú sa, že ak budú do celibátu „zapárat“ a šliapať po jeho hodnotách, že prispejú k tomu, aby raz (pod tlakom verejnej mienky?) Svätý Otec sedol za stôl a podpísal rozhodnutie o zrušení celibátu, a konečne „vy-slobodil“ tých chudákov kňazov z „núteneho celibátneho otoctva“. Zabúdajú, alebo možno nechcú vidieť, že celibát v Rímskokatolíckej cirkvi je zložitejšou skutočnosťou, než sa na prvý pohľad zdá. Treba sa naň dívať z rôznych uhlov pohľadu.

Nikto z nás, ktorí sme kňazi súčasnej doby, celibát nevymyslel. Celibát tvorí viac ako tisícročnú tradíciu latinskej cirkvi. Každý, kto sa rozhoduje pre kňazstvo v Rímskokatolíckej cirkvi, vie veľmi dobре, pred akým rozhodnutím stojí:

Každý, kto sa rozhoduje pre kňazstvo v Rímskokatolíckej cirkvi, vie veľmi dobré, pred akým rozhodnutím stojí.

vtedy, ak v sebe cíti aj povolenie k celibátu alebo, a to je tá druhá možnosť, ostať laikom a oženiť sa. Iná možnosť tu nejestvuje. Každý z nás sa má slobodne rozhodnúť, či prijme jedno a zanechá druhé, alebo prijme druhé a zanechá to prvé. Má sa k tomu rozhodnúť chlapsky, ako sa to vyžaduje od dospelého človeka a potom ďal výnok svojmu záväzku.

Viem, že existujú „pády“ niektorých kňazov v oblasti celibátu. A práve tieto pády motivujú žurnalistov, aby sa stavalí do úlohy „spasiteľov“, podľa ich myslenia, v celibáte „uváznených“ kňazov. Hovoria a píšu o kríze celibátu a o jeho potrebe zrušiť ho. Nuž dobre, ale čím ho nahradíť? Manželstvom? Ved' aj inštitúcia manželstva je v kríze. Štatistiky hovoria, že na našom „katolíckom“ Slovensku sa každé treťie manželstvo končí rozvodom. Viete si predstaviť, že vaším duchovným pastierom vo farnosti bude civilne rozvedený kňaz? Alebo dokonca civilne rozvedený a civilne znova zosobášený? Ako možno liečiť chorobu chorobou? Ako možno

mysliť, že krízu celibátu vylieči inštitúcia manželstva, ktorá je tiež dnes chorá a je v hlbokej kríze? Alebo čo vlastne od nás žurnalisti chcú? Aby sme rozpustili našu kresťanskú morálku a žili krízom-krážom tak, ako sa každému z nás zachce? Aby sme žili bez akýchkoľvek morálnych pravidiel a zásad?

No nemožno poprieť, že aj medzi biskupmi sú takí, čo by radi videli latinskú cirkev bez celibátu. Mons. Georges Gilson vo svojej knihe Diecézny kňaz v pastoračnej službe píše: „V roku 1971 som doprevádzal kardinála Martynha z Paríža na Biskupskú synodu do Ríma. Vtedy sa tam diskutovalo o probléme celibátu svetských kňazov latinskej cirkvi... Niektorí biskupi nahlas vyslovili želanie, žeby radi videli rímsku cirkev bez celibátu, alebo aspoň aby bolo dovolené za istých podmienok oddeliť otázku celibátu od kňazstva ako takého. Žiadali, aby sa mohlo vysviacať na

Ako možno liečiť chorobu chorobou? Ako si možno myslieť, že krízu celibátu vylieči inštitúcia manželstva, ktorá je tiež dnes chorá a je v hlbokej kríze?

kňazov aj ženatých mužov. V dobrej vôle predpokladali, že ich návrhy budú prijaté biskupmi tretieho sveta (napr. Afriky, v ktorej niekde dodnes existuje aj mnohoženstvo). Napriek odlišnosti ich mentality nedosiahli, čo predpokladali. Biskupi Afriky sa ukázali ako veľmi vnímaní na problematiku celibátu a považujú ho za neza-

stupiteľné svedectvo pri evanjelizácii moderného sveta. Podľa nich aj ľudská rodina potrebuje takéto svedectvo. Vraveli: prečo my by sme neboli schopní prijať na seba takýto záväzok, ktorý ste vy žili toľké storočia...“ (str. 60). Žiaľ, rovnováha človeka západnej civilizácie v oblasti sexuality dostala a dostáva stále nové a nové rany liberalizáciou ľudských mravov. A tak je stále menej tých, čo

Celibát pre nebeské kráľovstvo nikdy nedokážu pochopiť ateisti alebo ľudia so slabou vierou, lebo to prekráca „horizont ich pohľadu.“

berú na seba záväzok manželskej vernosti i záväzok kňažského celibátu. A arcibiskup Gilson dodáva, že prv, než sa pristúpi k tomu, aby sa „liečila“ kríza celibátu, treba „liečiť“ krízu manželstva a manželskej vernosti.

Na záväzok celibátu sa dá dívať aj z čisto pragmatického hľadiska. Pripustme, že by na fare žil mladý kňaz s manželkou a deťmi. Jedného dňa by sa niečo stalo a kňaza by pochovali. Biskup by bol povinný postarať sa o vdovu i o deti, pritom pre dobro veriacich by musel žiadať, aby sa uvoľnila fara pre nového kňaza aj s jeho rodinou. Ale čo s rodinou po nebohom kňazovi? Má ju vyhodiť na ulicu? Alebo kde vziať dnes toľké peniaze a zakúpiť jej vhodný byt? Iste, možno namietať, že aj iné cirkevi dobre žijú a majú ženatých

kňazov. Áno, aj to je pravda. Ale pravda je aj to, že hoci na jednej strane je celibát nie ľahkou záležitosťou v živote kňaza, na druhej strane vďaka celibátu je Katolícka cirkev veľmi flexibilná na meniac sa podmienky života, iniciatívna v misijnej činnosti, čo je zase jej nespornou výhodou.

Čo povedať na záver? Celibát pre nebeské kráľovstvo nikdy nedokážu pochopiť ateisti alebo ľudia so slabou vierou, lebo to prekráca „horizont ich pohľadu“. Kňazi žijú celibát pre nebeské kráľovstvo, pre „milovanie Boha“ s nerozdeleným srdcom, žijú ho s pohľadom na večnosť. A tam ateisti „nedovidia“. Až by tam dokázali „dovidieť“, ináč by sa pozerali aj na celibát. Celibát možno žiť len s pomocou Božej milosti, o ktorú treba prosiť v modlitbe. A taktiež si ho treba každodenne chrániť, lebo kto si ho vedome a úmyselnne nechráni a vystavuje ho nebezpečenstvu, ten ho ľahko zachová. Je pravdou, že existujú aj „pády“. Treba si ich však pred cirkvou priznať, poprosiť Svätého Otca o oslobodenie spod zákona celibátu a o laicizáciu. S laicizáciou a oslobodením od celibátu sa môže kňaz cirkevné oženiť a riadne žiť ako dobrý kresťan katolík v laickom stave.

Ján Duda

LEKÁRA nepotrebuju

zdraví, ale chorí...

(Lk 5,31)

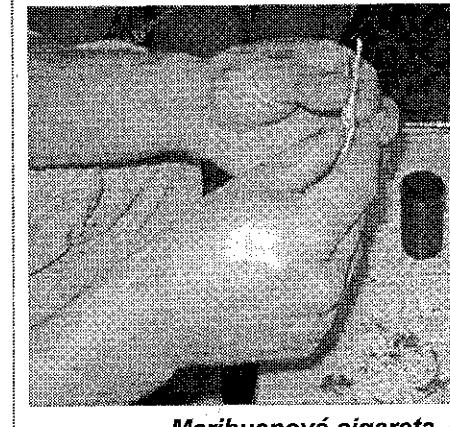
Milí čitatelia! Na týchto stránkach vám v čítaní na pokračovanie chceme bližšie predstaviť problematiku drogovej závislosti, ktorá v súčasnosti „bije na poplach“ už i u nás. Veríme, že táto téma zaujme mladých i starších. Týka sa totiž všetkých, pretože: AK CHCEME POMÁHAŤ, MUŠÍME BYŤ INFORMOVANÍ!

V prvom príspevku vás chceme informatívne uviesť do tejto problematiky a v ďalších číslach vám predstavíme terapeutický program pre liečbu narkomanov v Komunite Jána XXIII. V Taliansku. Tieto zaujímavé príspevky boli napísané na základe osobnej skúsenosti autorky z pobytu v tomto spoločenstve.

Dejiny drog a drogovej závislosti sa píšu od ne pamäti. Boli spájané s rôznymi slavnymi osobnosťami politiky, umenia, kultúry, a tak nám táto problematika spestrovala stránky časopisov, novín, poprípade dala impulz k napísaniu nejakej dobrej knihy. Urobila sa z toho novinárska záleženosť, ktorá dokonca inšpirovala mnohých tvorcov filmov. V poslednej dobe nám však skutočnosť otvára myseľ a srdcia na kolko vnímame, že drogy a drogová závislosť sa netýka len známych celebrit, ale prenikla, dovolím si tvrdiť, všade. Závislosť „spustila svoje siete“ do úplne bežných ulíc, do barov a lokálov ponúkajúcich lacnú formu zábavy, do škôl, do podnikateľských sfér, do parkov, pričom ponuku drog má veľmi pestrú a bohatú. Drogy volajú mladých k svojskému spôsobu života, pritom ich duševne, telesne a myšlienkovovo ničia. Živé evanjelium nás vyzýva k pomoci pre tých, ktorí sa dali drogou oklamáť, nechali sa drogou zviazať, sú obetami drogovej závislosti. Môžeme si povedať, mňa sa problém drogových závislostí netýka, sme usporiadaná rodina, dobre vedená farosť, mám vybraných priateľov, svoju prácu, životný cieľ..., až kým nestretнем priateľa, ktorý je zamotaný v sieti drogovej závislosti alebo priateľku, ktorej dcéra je v terapeutickom programe pre liečbu narkomanov. Vtedy sa ma to dotkne osobne!? Spustí sa lavína otázok PREČO?, prečo drogy, prečo práve on, prečo sa to muselo stať práve v našej rodine, prečo práve takto rieši svoj problém, prečo a prečo? Sme povolení

vstúpiť do života bratov, ktorí sú spútaní v sieti drogovej závislosti modlitbou, pomocou, obetou, službou lásky. Nie je to oblasť pôsobenia len pre štát, školy, psychológov, lekárov, pre úzky okruh ľudí, je to priestor aj pre činnosť cirkev, pretože cirkev bez týchto malých ľudí žijúcich na okrají, blúdiacich, chorých, zviazaných - to je cirkev neúplná, ktorá stráca svoju totožnosť. V službe lásky má byť naše srdce v postoji prejavovať stavroslivosť o blízkom ako o osobu, ktorú nám Boh zveril na zodpovednosť. Ako Ježišovi učenici sme povolení stať sa blízkymi každého človeka. Práve pomocou, ktorú preukážeme hladnému, smädnému, nahému, chorému, uväznenému, cudzincovi, alkoholikovi, narkomanovi alebo trpiacemu, umožňuje sa nám slúžiť Ježišovi, ktorý hovorí: „Čokolvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.“ (Mt 25,40)

Marihuánová cigareta - možný začiatok konca...

Svojou láskou, pomocou a hlavne modlitbou môžeme pretrhávať „siete“ drogových závislostí, ktoré tak mocne v dnešnom svete lievia po srdciach mladých ľudí.

Nebezpečenstvo marihuany

Dnes najrozšírenejšou a stále viac populárnejšou drogou sa stáva marihuana – konope siate. Mnohí ju považujú za priemyselnú rastlinu využiteľnú rôznymi spôsobmi na výrobu papiera, textílie, oleja, iní ju berú ako jednu z foriem pre rýchle potešenie, uvoľnenie alebo pre zlepšenie tvorivého myslenia, prípadne ako lepšiu cigaretu. Najprísnejší názor, že marihuana je vstupná brána k iným drogám, zastávajú práve tí, ktorí sa od nej odrazili a skončili pri iných drogách. LSD, extáza, heroín, pervitin. Marihuana si v spoločnosti postupne vytvára spoločenské prijatie. Žiaci na stredných školách považujú „hulenie“ – fajčenie marihuany za normálny jav, mnohí umelci prezentujú svoje diela s podákováním marihuane, verejné koncerty s oslavovaním malého božstva – marihuany už prekvapia len málokoho, nájdené marihuánové polička vyvolajú úsmevy na tvárich a mnohí rodičia marihuany považujú za novodobú náhradu niekdajších skryto vyfajčených marsiek, alebo potajomky vypitého piva. Marihuana, „tváriac“ sa nevinne a priateľsky nesie v sebe veľké klamstvo.

Pozrime sa, ako sa predstavuje samotná marihuana a ako ju predstavujú odborníci:

Mýty o marihuane

1. Dnešná marihuana je bezpečnejšia.
2. Zvyšuje sexuálnu výkonnosť.
3. Znižuje stres a obavy.
4. Účinok sa stratí za pár hodín.
5. Zlepšuje tvorivé myšlenie.
6. Príležitostné užívanie je neškodné. Možno kedykoľvek prestať.
7. Poskytuje dobrý spánok a upokojuje.
8. Nespôsobuje genetické poruchy.
9. Má liečivé účinky (glaukom).

Odpovede na mýty o marihuane

1. Dnešná marihuana je silnejšia a nebezpečnejšia.
2. Zvyšuje túžbu po sexe, ale sexuálny výkon znižuje. Dlhodobé užívanie spôsobuje impotenciu.
3. Stres a obavy neznižuje, len otupuje.
4. Už jedno užitie môže ovplyvniť myšlenie, reflexy a telesné funkcie na 3 dni a viac.
5. Poškodzuje pamäť, vnímanie a pohybové schopnosti.
6. Je návyková, abstinencia spôsobuje nevoľnosť, hnačku, podráženosť, nespavosť.
7. Spôsobuje poruchy spánku.
8. Ovplyvňuje gény, THC pôsobí na DNA.
9. Od liečenia glaukómu marihanou sa zatiaľ upustilo kvôli vedľajším účinkom, ktoré sú horšie ako glaukom. V súčasnom období je farmakoterapeutické využívanie predmetom výskumu!

Cestou k vyslobodeniu z tohto klamstva je Ježiš Kristus: Ak ostanete v mojom slove, budete naozaj mojimi učeníkmi, poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí (Jn 8,31-32). Nechajme pôsobiť túto pravdu v našom živote, v našej rodine, v našich vzťahoch, v práci, vo farnosti a táto pravda nás bude vyslobodzovať z klamstiev, taličných predstáv, otroctiev a závislostí.

Alena Demeterová

(1971, Autorka je stredoškolská učiteľka a koordinátorka protidrogovej prevencie)

Ilustračné snímky: internet

Nemám čas

Poznáte to. Priam otrepaná fráza v bežnej každodennej konverzáции. Všetci a niekam ponáhlame. Jedni za obchodom, iní do práce a tí druhí, ktorí? Ale určite majú presne určený smer a prirodzené, tiež nemajú čas. Žijeme šialenú dobu, plnú stresov a nervozity. Utekáme a náhľime sa pre pár chvíľ pohody a blahobytu, ktoré si mnohokrát opäť pre nedostatok času nemáme kedy ani žiť. Už dávno neplatí: „Šesť dní pracuj a jeden deň oddychuj!“ Ani nedel'a už nie je na oddych a pokoj. Nechodíme na výlety a prechádzky do prírody, ale do supermarketov a iných obchodných stredísk. Možno by nám k šťastiu „bodol“ ešte jeden deň v týždni po nedeli na ten ozajstný pokoj a sladké ničnerobenie aspoň na taký mesiac. Som totiž presvedčená, že aj ten by po mesiaci skončil podobne ako nedel'a. Pretože problém nie je v čase, ale v nás, a teda v dobe, ktorú žijeme.

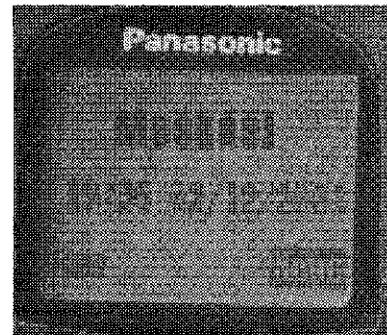
Na chvíľu, možno na týždeň, nás septembrová tragédia v USA donútila za-

myslieť sa nad márnosťou bohatstva a darom života. Ale to bolo len na pár dní. Utreli sme si slzy a ideme ďalej, ďalej do šialeného tempa existencie. Sú tu Vianoce, na pár dní sa zastavíme, pookrejeme v kruhu najbližších, rozčítíme sa. Ved' kledy v kostoloch a darčeky pod stromčekom „pohnú“ aj kameňom. Ak k tomu pridáme tradičné novoročné predsavzatia, tak je „rituál Vianoc“ kompletnejší. A taktô ide rok za rokom. Vianoce nám zovšednievajú!

Nemáme čas na rodinu, na deti a starých rodičov navštěvujeme len cez sviatky či ich životné jubileá. Vzdáľujeme sa jeden druhému. A čo je najhoršie, zabúdame aj na

Nabíme sa pozitívnu Božou energiou a rozdávajme ju svojim najbližším nielen počas Vianoc, ale počas celého budúceho roka. Nájdime si nato čas!

sameho Boha. Hodnoty duchovna sú nám takmer neznáme, zapadnuté prachom niekde v kúte. „Vyhrobeme“ ich až vtedy, keď nás zastihne nejaká choroba či tragédia. Bohužiaľ, až vtedy zistíme, akí sme naozaj chudobní a úbohí. Majetok, ktorý sme si nadobudli, sa rozpadne na prach a rozsype sa pomedzi prsty. Ostanú nám holé dlane a mnohokrát aj prázne srdce. A vtedy akoby zázrakom začneme myslieť

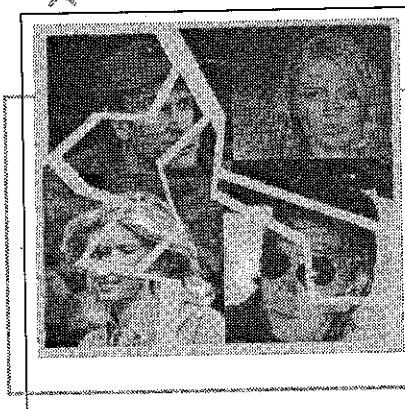

na Boha, na Boha, na ktorého si v čase radosti a úspechu ani nespomenieme. Veľmi dobre totiž všetci vieme, že on nás i napriek všetkému nikdy neopustí a stále nám podá pomocnú ruku. Je to z našej strany najväčší egoizmus a i napriek tomu nás má rád. On nikdy nikomu nepovie: „Vieš, čo? Teraz ma nevyrúšuj, nemám čas, možno neskôr, snáď?!“ On je tu stále, pre každého. Stačí mu len otvoriť svoje mnohokrát prázne a zatvrdnuté srdce. Urobme to aj cez tieto vianočné sviatky, ale tak trošku ináč ako po minulé roky. Nabíme sa pozitívnu Božou energiou a rozdávajme ju svojim najbližším nielen počas Vianoc, ale počas celého budúceho roka. Nájdime si nato čas! A zistíme, že svet je hneď krajský a lepší.

Mária Krotká

MUŽ A ŽENA

duchovná jednota

MUžaŽenaMUžaŽenaMUžaŽenaMUžaŽenaMUžaŽenaMUžaŽenaMUžaŽena

Muž, mohol mať niečo po štyridsiatke, prišiel na faru. **A začal sa stážovať na svoju manželku. Je chladná, hnevlivá, háda sa...** Potom knaz prerusil výpočet jej necnosti a povedal: „Domnievate sa, že keď vás manželka toľko sklamala, že máte právo byť voči nej zatrknutý. Písmo svätej však jasne ukazuje, že máte svoju manželku milovať, aj keby bola voči vám celkom neprajná. Máte ju milovať tak, ako Kristus miluje svoj ľud.“ Muž sa zatváril nedôverčivo. „Počkajte – hovorí – asi by som ju mal milovať, totiž určite by som ju mal milovať“, ale aj ja si zaslúžim trochu lásky a úcty. Ona ma len kritizuje a prehliada a vy mi teraz hovoríte, že ju mám milovať. Kto sa ale postará o moje potreby?“

Čo povedať tomuto mužovi? Zbaviť sa jeho otázky jednoduchým napomenuťím typu „prestaňte s tým sebeckým nariekaním“ by asi neboli ten najlepší prístup. Ne stačilo by povedať toto: „radšej dôveruj Bohu a prijmi všetky citové rany, ktoré ti prináša nezáujem tvojej manželky?“ Pravda, zúžená do frázy „dôveruj Bohu“

"... a modli sa za to" a podobne, je len zriedkakedy presvedčivá. Človek má skutočné potreby, ktoré volajú po naplnení a po suchej poznámke: „Ježiš je všetko, čo potrebuješ“, neutichnu. Tento muž bol rozčarovaný a rozhnevaný, lebo jeho manželka nebola schopná ho mať rada. Bol blízko k riešeniu opustiť ženu a nájsť si inú, takú, ktorá bude schopná naplniť jeho potreby.

Predstavme si, že by sme jeho žene povedali, aby svojho muža mala viac rada. Aká by bola jej odpoveď? Pravdepodobne taká: „Ja mám tiež svoje potreby. Ani ja neprežívam v našom vzťahu naplnenie. Kto sa postará o moje potreby? Tiež potrebujem lásku a náklonnosť.“

Ak chceme porozumieť Božiemu plánu s manželstvom, musíme začať tým, že muž i žena majú skutočné potreby, ktoré volajú po naplnení. Tieto vnútorné potreby nie sú o nič menej sku-

nie sú v ňom tiež skútočné než sú fyzické potreby. Manželstvo nemôže dobre fungovať, pokiaľ nie sú vnútorné duchovné potreby manželských partnerov naplnené. A tak manželia často stoja pred dilemom: obaja majú skutočné vnútorné potreby; chcú byť milovaní a potrebujú úctu. Ak sa majú k sebe chovať správne musia byť tieto potreby

naplnené. V prípade, že sa jednému nedostáva lásky a úcty, potom nemôže celkom milovať toho druhého.

Táto situácia sa podobá dvom zbankrotovaným obchodníkom, ktorí jeden odumierajúceho potrebujú kapitál, aby opäť mohli začať spoluprácu. Nemali by sme byť vo svojich túžbach závislí na Pánovi? Myslím že sú to vás.

áno, lenže to je pre mnohých kresťanov veľmi vzdialeným cieľom. Ich duchovná zrelosť im neumožňuje, aby prežívali Ježišovu lásku aj uprostred citových zranení. Pokusy utíšiť ich slovami o Božej láске, ktorá nikdy nesklame, by sa podobala skôr snahe nasýtiť hladujúcich obrázkami obložených stolov.

Pozrime sa teda, aké sú to tie vnútorné potreby manželov. Keby sme sa pozreli do vnútra muža, čo on očakáva od manželstva, poväčšine by sme sa dozvedeli asi toto: „Potrebujem prežívať, že som dôležitý a očakávam, že túto moju potrebu moja žena naplní tým, že sa bude podriadať každému môjmu

Zamyslite sa nad svojím manželstvom.

Naše vnútorné potreby bezpečia, lásky a osobného významu môžeme naplniť jedine vo vzťahu s Ježišom Kristom

nebudem správať vždy prívetivo; že bude na mňa brať vždy ohľad, či budem alej nebudem k nemu citlivá a bude mať pre rozumenie pre moje citové výkyvy".

Vo väčšine prípadov sa manželia rozhodnú jednej z týchto dvoch chýb: budú si svoje vnútorné potreby neuvedomujú a nepriznávajú, ignorujú alebo hľadajú naplnenie svojich potrieb v niečom inom, len nie v manželskom vzťahu. Väčšina manželstiev je postavená na takom omyle, že manželstvo drží pohromade výlučne snahou o využitie toho druhého k naplneniu svojich potrieb. Takto nevyhnutne dochádza k zraneniam.

Zamyslite sa nad svojím manželstvom. Nemáte pocit ukrívdenia alebo zranenia, o ktorom s partnerom nehovoríte? Alebo nemáte nejakú oblasť, ktorej sa opatne vyhýbate? Prečo je niekedy také ľažké povedať druhému, ako sa cípite a čo vás

svojich potrieb nesmieme byť úplne závislí jeden na druhom. Naše vnútorné potreby bezpečia, lásky a osobného významu môžeme naplniť jedine vo vzťahu s Ježišom Kristom. On nás miluje láskou, ktorú sme si nikdy nezaslúžili, láskou, ktorá vidí všetko, čo je v nás aj nepekné, a predsa nás prijíma. Miluje nás láskou, ktorú nie je v našej moci zväčšiť alebo zmenšiť, láskou potvrdenou na dreve kríža. V tejto láske je naše bezpečie. Potrebujeme aj vedomie dôležitosti. Len v Bohu môžeme zažiť svoju hodnotu a dôležitosť. V Ježišovi je naplnenie našich túžob, preto pred Bohom môžeme žiť zodpovedne, nech sa stane čokolvek.

Ján Budzák

Hvezdáreň

Myslím, že kto má dobrú vôľu, je schopný všade na svete nájsť kúsok krásy a zo všetkého sa poučiť.

Ja a môj kamarát Jožko sme ľudia, ktorí sa snažia byť čo najčastejšie „ľudmi dobrej vôle“. Vždy vieme nájsť niečo pekné aj na miestach, kde to tak vôbec nevyzerá a vieme nájsť plusy tam, kde ich nevidno.

V jeden zamračený jesenný deň sme si naplánovali výlet do hvezdárne v zabudnutej dedinke Roztoky. Stromy boli ešte krásne pestrofarebné, čerstvo premaľované zo zelenej na žltú, červenú a hnedú. Vzduch úžasne ľadovo chladil. Cestovanie bolo pestré. Donekonečna sme prestupovali vo viacerých mestách a dedinkách a híkali sme pri pohľade z okna.

Vo Svidníku sme využili voľnú chvíľu a odšli sme si do staničnej reštaurácie. Čašnička sa k nám nesprávala prívetivo, ale my si pustili sme jej to. Rozhodli sme sa, že nám nikt nepokaží tento deň. O chvíľu ma nesmierne rozveseli oznám na dverach staničného WC: „Poplatok za WC sa vyberá v opravovni džazníkov. Ďakujem za p.“.

Na rázcestí v Nižnom Mirošove sme vystúpili a pokračovali peši asi tri kilometre do Roztokov. Stretli sme len jedno auto za hodinu, pretože civilizácia skončila na rázcestí. Modlili sme sa ruženec, a okrem toho sa nedialo nič. Ale aj v tom NIČ nás Boh milo prekvapil. Na ceste ležala prázdna zápalková škatuľka s obrázkom horiacej sviece a pod ním stalo: „Ja som svetlo sveta. Ježiš“ Chcel nám tým povedať: „Ja som aj tam,

kde líšky dávajú dobrú noc. Ja som všade s vami. Nebojte sa.“

Dvadsať minút sme stúpali za dedinkou do kopca, až sme sa ocitli vo hvezdári. Správca nás privítal a z vlastnej iniciatívy nám zadarmo uvatil čaj. V prednáškovej miestnosti sme si zabaleni do deky pozerali celé poobede filmy o vesmíre. Večer sme si pozreli mestiac cez astronomický ďalekohľad. Jednoducho – niečo pre romantické duše. Okolo nenušená príroda a ticho. Potom sme už v trne zíšli dolu do dediny, aby sme v jedinom kultúrnom stredisku – v krčme – zistili, kedy je v nedeľu omša v kostole.

Sadli sme si k jednému dedovi, ktorý pil kávičku. V krčme nastal rozruch. Dedo sa s nami pustil do reči. Rozprával veľa o sebe. Žil kedysi 18 rokov v Prahe. Podľa jeho životnej filozofie sa netreba nad ničím v živote rozčulovať. Nič nestojí za to a všetko pomnie. „Já všechno beru plavajuci. V teplej vode.“ Jeho rusínsky prízvuk sa dokonale miešal s českým. Mladí ľudia podľa neho majú byť len veselí, a kto je zdravý, ten je bohatý. Vojna v Afganistane sa mu nepáči. Viackrát zopakoval: „Tahle vojna není dobrá! Je horšia ako iné vojny“. Jedna z jeho životných múdrostí však bola lepšie ako ostatné. Keď sme sa ho opýtali, prečo neostal v Prahe, ale sa vrátil do týchto opustených končín, povedal: „Viete, keď si osa sadne na okraj pohára s medom, nafíze sa, koľko sa jej páči a odletí. Je slobodná a spokojná s tým, aké to bolo dobré. Ale ak

chce stále viac a viac, vojde celá do toho medu a utopí sa v ňom. Preto som neostal v Prahe, rozumiete mi?“ Vyrazil nám tým dych, pretože dnes majú ľudia na zahraničie úplne iný názor. O kostole nám povedal len to, že je pravoslávny a on tam nechodí. S údivom si nás premeral a nazval nás „bars vjerujuščimi“. Snažili sme sa mu povedať, že nás dvoch viera drží pri živote a optimizme. Zobral si osemdesiatročný dedo aj od nás kúsok múdrosti? Cítil sa s nami asi dobre, pretože si dal ešte jednu kávu, kym sa pobral do svojho prázdnego domu spať. Jeho manželka už nežije a deti nemali. Nevyzeral zúfalo, ale nádeje tiež nemal nazvyš.

V noci sme sa vrátili späť do hvezdárne a ráno domov. Slúbili sme si, že sa tu ešte niekedy vrátime. Aspoň na chvíľu sa vzdialíť od benzínových jedov a počuť v tiche vlastné myšlienky. Povedať správcovi, ktorý nerozumel slovú „kostol“, že Boh má k nemu nesmierne blízko. Potešiť jedného starého muža nádejou na večnosť. Prežiť jednu pravoslávnu bohoslužbu. Prejsť sa peši k poľským hraniciam. Pozrieť si sto filmov o vesmíre. Pozeráť sa ďalekohľadom na hviezdy. Pomodliť sa cestou nekonečne veľa ružencov za spásu každého, s kym sa stretávame. Pocítiť, že Boh je všade a môže všetko. Nebyť sám na svete. No, možno by aj stačilo. Necháme si niečo aj nabudúce.

K.K.

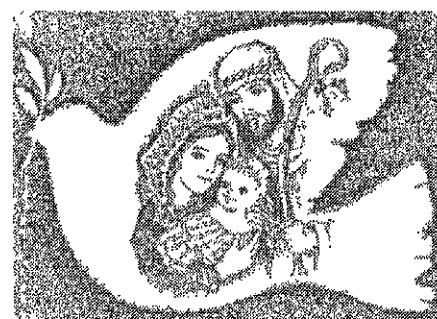
(1973, autorka je rodáčkou z Markušoviec a stála prispievateľkou do kresťanskej tlače)

Cesty pokoa nie sú poznačené násilím

Kde sídli nenávist,
Tam nemôže žiť pokoj.
Cesty k pokolu
nevedú cestami násilia.
Kto zhadzuje bomby,
rozsieva smrť.
Každodenne zhadzujeme
tisícky bômb myšlienkami,
slovami, predstavami,
postojmi,
citmi a gestami,
všetkými ľudskými prejavmi,
ktoré vylučujú a odmietajú,
mrzačia a ignorujú ľudí.

Pokoj a dobro

V ktorejkol'vek oblasti
spoločenského života.
Všetky zbrane,
od noža až po tie
najsmrtonosnejšie rakety,
sú iba logickým dôsledkom
nášho spôsobu myslenia,
nášho spôsobu spolužitia
v malom i veľkom svete.
Najväčšie nebezpečenstvo,
ohrozujúce ľudstvo,
nespočíva v mnohých
nukleárnych hlaviciach,
ktoré boli nainštalované

na Západe i Východe.

Nebezpečenstvo, ktoré nás
ohrozuje,
spočíva v samotných ľuďoch,
v ľuďoch, ktorí veria v moc
peňazí
a v zákon silnejšieho.
Nemôžeme zmeniť púť,
ale môžeme začať
budovaním malej oázy.

Phil Bosmans, katolícky kňaz

V stredu 31. októbra v aule knazského seminára v Spišskej Kapitule sa konalo záverečné verejné zasadanie v dieceznej fáze procesu beatifikácie biskupa Jána Vojtaššáka. Pán farár sa ho zúčastnil ako postulator.

AKTIVITY MIMO FARHOSTI

- » V stredu 19. septembra sa konalo v Spišskej Kapitule zasadanie predsedníctva Slovenskej spoločnosti kanonického práva, aby sa pripravil program právnického sympózia na rok 2002. Zúčastnil sa ho aj pán farár Duda, lebo je podpredsedom tejto spoločnosti. Predsedom je Mons. Dr. Peter Holec z Košíc.
- » Vo štvrtok 20. septembra sa konali v Levoči knazské rekolekcie dekanátov Spišská Nová Ves, Levoča a Spišské Podhradie. Rekolekciu predsedal Mons. A. Imrich, spišský pomocný biskup a prednášku na tému „Pastorácia manželov a rozvedených“ prednesol v.s.d.p. Alojz Kostelanský, dekan z Ružomberka. Rekolekciu sa zúčastnili pán farár Duda a pán kaplán Budzák.
- » V utorok 23. septembra sa konala pracovná porada tajomníkov pracovných skupín Kňazskej rady Spišskej diecézy. Zúčastnil sa ho aj pán farár, ktorý je tajomníkom pracovnej skupiny pre legislatívu a tiež tajomníkom pracovnej skupiny pre rehole a hnutia.
- » V pondelok 8. októbra sa konalo prvé stretnutie v rámci Programu náboženského vzdelávania knazov Spišskej diecézy. Pán farár Duda je garantom vzdelávania v odbore kanonické právo a v uvedený deň prednášal spolu s Mons. Sečkom a v.s.d.p. Bielákom na Orave v Novom Ústí. Vo štvrtok v tom istom týždni sa konalo vzdelávanie v Spišskej Novej Vsi.
- » V pondelok 15. októbra sa konalo v Spišskej Kapitule zasadanie Cirkevného súdu Spišskej diecézy, ktoré viedol súdny vikár Duda.
- » V utorok 23. októbra sa opäť konalo pracovné stretnutie tajomníkov pracovných skupín kňazskej rady diecézy, ktorému predsedal spišský diecézny biskup Mons. F. Tondra.
- » V dňoch od 3. do 7. októbra bol pán farár Duda v Ríme, aby z poverenia spišského diecézneho biskupa oficiálne odovzdal beatifikačné spisy Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka na

DUCHOVNÉ AKTIVITY

» V piatok a sobotu (5.-6. októbra) sa konala Duchovná obnova predovšetkým pre ružencové spoločenstvá v našej farnosti a filiálkach. V Markušovciach duchovnú obnovu viedol ThLic. Stanislav Zonták, CM, odborný asistent morálky na Teologickom inštitúte v Spišskom Podhradí, v Tepličke PhLic. Štefan Boržík, odborný asistent filozofie na tom istom Teologickom inštitúte a v Lieskovanoch Ján Duda, miestny farár a docent na spomínanom inštitúte v Spišskom Podhradí.

» V sobotu 29. septembra sa konala odpustová slávnosť sv. Michala archanjela v Markušovciach. Sv. omšu o 10,00 hodine predpoludní celebroval i kázeň povedal v.d.p. Anton Kasan, správca farnosti Vracov na Morave. Koncelebrovali pán farár Duda a pán kaplán Budzák.

» Počas mesiaca októbra, kedy sa modlievame spoločne v kostole sv. ruženec, si zobrali na starosť hlavné matky ružencových spoločenstiev a zapájali svoje členky a mládež do týchto modlitieb, ktoré sa predmodlievali od mikrofónu spred oltára. Pre mnohých to bol istý duchovný zážitok. Pani Dutková z Tepličky mi prezradila radostnú správu, že sa jej hľásia aj muži, ktorí sa chcú ísť predmodlievať ruženec. Kňazi, ak bolo potrebné, spovedali aj počas modlitby ruženca, ale obvykle sa modlili s ostatnými ružencom spoločne kľačiac v prvej lavici. Piatky obvykle patrili mládeži.

» Býva už zvykom, že od 1. do 8. novembra po sv. omši chodia kňazi s veriacimi na cintorín pomodliť sa za duše v očistci. Tohto roku túto prax narušila cesta pána farára do Ríma, ale veriaci a pán kaplán sa usilovali túto prax napĺňať i tento rok.

Kongregácií pre kauzy svätých.

» V pondelok 12. novembra sa v Spišskej Kapitule konalo zasadanie pléna Kňazskej rady Spišskej diecézy a potom popoludní zasadanie Zboru konzultorov. Aj týchto pracovných rokovani sa zúčastnil pán farár Duda, nakoľko je ich členom.

» V stredu 14. novembra je výročie narodenia Božieho sluha biskupa Jána Vojtaššáka. Tohto roku ako legát spišského diecézneho biskupa v jeho rodisku Zakamennom slúžil sv. omšu pán farár Duda.

» Vo štvrtok 15. novembra sa v Spišskom Švrtku konali rekolekcie dekanátov Spišská Nová Ves, Levoča a Spišské Podhradie. Rekolekciám predsedal otec biskup. Tondra. Z Markušoviec sa rekolecie zúčastnili obaja kňazi.

» V pondelok 19. novembra sa konalo v Spišskej Kapitule zasadanie Cirkevného súdu, ktoré viedol súdny vikár Ján Duda.

Slávnostné pečatenie spisov na záverečnom zasadení v procese beatifikácie biskupa Jána Vojtaššáka
Foto: M. Hric

Rubriku Farský klebetrník spracoval J. Duda

10 Pokoj a dobro

Chodníček k šťastiu

Tonko vedel, že dnes príde Ježiško. Dozvedel sa o tom ešte na jar, keď obchodníkova slúžka s malým Gabom dohnala húsenice na pažiť. Gabo sa správal nepekné. Zdúval sa a húsenice mlátil dlhým prútiskom. Vtedy mu slúžka povedala: "Ked' si taký zlý, Ježiško ti nič nedonesie." Tonko sa opýtal mamky: „Mamka, čo má doniesť Ježiško Gabovi?“ „Počul si, že nič, ked' nie je dobrý.“ „A dobrým deťom onesie?“ „Dobré deti má rád. Iste ich odmeňuje podľa zásluh.“ „A ja som dobrý?“ „Veľa chceš vedieť. Nuž, nie som s tebou celom spokojná. Nechceš ráno vstávať, doniesť dreva, vody, zavrátiť husi...“ Tonko jej položil dlaň na ústa a riekoł: „už budem, mamka, už budem. A kedy chodí Ježiško?“ „Na Vianoce. Ale najprv zakvitnú kvety, dozrie úroda opadá lístie. Potom našu chyžu pokryje perina snehu. Štedrý večer poznáš po peší opekanov a búchaní mažiarov. No a vtedy sa dejú veľké zázraky. Dospelým sa otvárajú srdcia a deťom splňajú sny. To všetko robí Ježiško, ktorý príde v ten večer na svet.“ Čo mamička rozprávala v lete, stalo sa. Tonko počúval a vykonával všetko, čo mamke vytušil z očí. Čakal Ježiška, vedel, že dobré deti rád odmeňuje. Ešte nebol v ich chalúpke, nuž pozametal starostlivo a pozorne chyžu, pitvorec i podstienku. Otáľal aj s večerou. Chcel Ježiška uctiť makovými opekanami a teplou hrívovkou, ak príde uzmený. Ale Ježiško akosi mešká. Spozoroval starosť na mamkinej tvári. Vari a ona sa trápi, čo je s Ježiškom. „Už nepríde? Chodník zapadol snehom, iste nemôže prísť.“ Zosmutnel. Do modlitby sa vlnila slaná príchuť, opekanace ho dusili vŕidle. „Prečo len, prečo Ježiško neprišiel?“, sužoval sa i na posteli. Keby mu mamka prv bola povedala, chodníček by Ježiškovi spravil z horného konca do dediny, drevicou prehádzal a brezicou pozameňal. Ale, čo ak Ježiško nestihol? Ved' kolko je detí v dedine a iste každé túži po ňom. Kým pochodi po všetkých dvoroch, bude iste polnoc. „Kto vás, či bol pri Gabovi? Odtiaľ je k nám nedaleko. Čo keby išiel Ježiškovi naproti?“ Ale vonku je zima. Nemá si čo odiť, ani obuť. No hned sa vynášiel. Na piecke sú mamkine kapce a na žrdke kožuch. Kapcami vydupká Ježiškovi široký chodník a do kožucha sa ukryje proti zime. Mamka už spala. Opatrne, aby jej nepretrhol sny, vyšmykol sa spod periny a zošuchol z posteľe. Vopchal do kapcov nohy. Do jedného by sa aj obe spratali, ale to mu nevadilo. Hlavne, že nemal nohy bosé. Vonku ho privítala tma, zmrívla zima. Studený vietor olizoval všetko chladným jazykom. Vša-

de naskakovali zimomriavky. Tonko pritiahol lepšie kožuch a pustil sa do vydupávania chodníka od chalupy až do dediny. Ani nevedel, kolko snehu pripadlo. Šuroval sa mu poza sáry do kapcov, zametal ho končami kožucha za sebou. Najhoršie bude po prvý dvor. Odtiaľ iste bude aký-taký chodník. Usilovne sa boril po pási do snehu. Dupkal, vydupával chodníček pre Ježišku. Zrazu pocítil na tele

priam taký var ako pod páľavou letu, keď behal za husami. Musel chvíľu postáť, odýchnuť si, lebo prichodili naňho mdloby. Ale to je chlap, čo výdrží, hovorievala mamka. Nuž pokračoval a zavše sa pozrel do okola, či nevidí Ježiška alebo anjeličkov s lampášikmi. Zôkol-vôkol videl iba bledú noc od čerstvého snehu a v ňom čierne črtu dvorov s blikotavými svietielkami. Nohy sa mu podlamovali a chcelo sa mu preukrutne spať. Vtom sa v temrave mihl lampáše. Jeden, dva, tri a bolo ich ešte viac, pohybovali sa smerom do dediny. V tichej noci počul aj vŕzganie snehu pod nohami. Nemohol to byť nikto iný ako anjelikovia. Chcel za nimi zavolať, aby nerobili okolo nich takú veľkú okľuku, no kym sa osmelil, zmizli medzi dvormi. Neprichodilo iné iba vydupať chodník do konca. Horko-ťažko sa prebrodil k prvemu dvoru. Tam sa zvalil na podstenie a vydýhol si. V očiach sa mu tmilo, s vypnutím všetkých sil vstal a pozrel sa do oblaka. V chyži žmurkalo svetlo. Nič nenasvedčovalo, že by tu už bol Ježiško. Na posteli spali deti s oteckom a gazdiná sa obliekala. Kam chcela ísť v noci? Či azda aj ona po Ježišku? Nebolo by dobre, aby sa pridal k nej? Len či by sa nehanbila zaňho v takomto obleku? Preto sa odtiahol zo dvora. Pôjde rovno k obchodu, prekízne pomedzi ploty, nakukne do panskej izby, kde býva Gabo, čo sa mu zabraňujú vždy s ním hrať. Všade sa trúsili čierne, zababušené postavy. Aj sa bál, pričupoval k plotom a čakal, kym neprejdú. Všetci kam smerovali, potíchučky sa zhovárali a mali radostnú náladu. Cez veľké obloky obchodníkovho murovaného domu prenikalo svetlo. Zamieril k nemu. Odtiaľ dobre videl do izby. Na stole plno jedáľ, koláčov a cukrovinek od výmyslu sveta. Z kúta ho oslepl veľký stromček, jedlička a na ňom plno všakovávých vecí. Na dlážke plno hračiek a medzi nimi šťastný Gabo. Ježiško tu už bol a obdaroval aj jeho, čo neboli dobrý. Len prečo, prečo nezahol aj na horný koinec? Rozhliadol sa dookoła a hútal si, v ktorom dvore je asi teraz Ježiško. A tu počul neočakávanú reč z izby: "Mamička,

kde je teraz Ježiško?", pýtal sa Gabo. "Šiel do kostolíka, aj my s oteckom pôjdeme za ním, ty chod' pekne buvinkať." Už to teda vedel, Ježiško je v kostole. A tí ľudia šli k nemu. Iste ich trápili rovnaké starosti ako jeho. Priplchtí sa, keď budú všetci dnu. Radostný spev mu zvestoval, že v kostole vítajú všetci ľudia Ježiška: „Vitaj nám, Ježiško, z neba daný, čo si sa narodil z čistej Panny...“ Núkali mu tam všeličo, bol chudobný, ako hovorievala mamka. Tonko si zrazu pripadal strašne biedny. Skrčil sa pod schody, čo viedli na chór a tam plakal. Tíska plakal, trpeživo čakal, kým sa uvítajú s Ježiškom bohatší, potom on pôjde. Azda zdriemol, azda pre slzy nevidel, kedy a ako sa povytrácali ľudia z kostola, iba keď sa začalo stmievať, rozhliadol sa. Kostolník pozhasína sviece a čiesi ľažké kroky zostupovali po vŕzgajúcich schodoch. Inak v kostole nevidel živej duše. Vybehol spod schodov a zakriaľal z plného hrdla: „Ježiško, kde si? Čakám ťa!“ Pocítil na pleci čiusi ruku. Poznával pána, čo o ňom hovorievala mamička, že je učiteľ. „Už odišiel. A čo si mu chcel?“ Tonko div neodpadol. V pláči sa vyžaloval pánoni. „Mal prísť k nám. Aj chodníček som mu vydupal – a neprišiel.“ Kostolník poznal v chlapcovi pastierčinu Tonku. „Celé leto slúžila gazzdom a teraz iste na ňu zabudli“, povedal a páán učiteľ pridal: "Nežiaľ, chlapček môj, Ježiško na teba nezabudol. Nemohol pre sneh k vám. Nechal ti čosi u nás. Pod', ukážem ti." Vzal ho do školy a zhrozil sa nad jeho stavom. Hned ho uložil do posteľ a k nemu na stoličku poznášal topánčky, šaty, čiapku, koláče, cukríky, balíky... Tonkovi sa akoby v mrákotách zdalo, že veľa ľudí chodilo k nemu a každý čosi doniesol a povedal, že to Ježiško nechal pre neho. A ráno, keď spoznal pri posteli svoju ustarostenú mamičku a videl hrbu darčekov, zaradoval sa: "Pozri, mamička, Ježiško na nás nezabudol. Čo všetko nám nechal u dobrých ľudí!"

Rozprávku napísal J.F.Kuník
(zverejnená v časopise Zvony
v decembri 1947, spracovala
Adriana Lazorová)

Drahé deti,

sú tu Vianoce. Veľká je radosť v srdci každého z vás, ved' Vianoce sú v prvom rade vašimi sviatkami, sú venované vám. To je znakom Božej lásky k vám. Ježiško je vaším patrónom. Predovšetkým vy máte právo, aby ste sa k Nemu priblížili, milovali Ho, klaňali sa Mu. On sa pre nás stal dieťaťom, to znamená, že všetci majú deti milovať, lebo sú k Nemu najblížie. Vaše čisté srdce i nevinnosť majú byť vzorom dospelým. Blahoželáme vám k týmto vašim sviatkom a ubezpečujem vás, že si vás budeme cítiť a milovať. Ale tiež si prajeme, aby ste sa nikdy neodtrhli od Ježiškovej blízkosti, aby ste boli skutočne čisté a nevinné, aby ste sa Jemu podobali. Prajeme vám pekné darčeky a vyprosujeme od Jezuliatka vašu lásku k blížnym, aby ste sa vedeli tiež podeliť s chudobnými deťmi (Dobrá novina) a rozdávať sa iným. Nezabudnite na modlitbu za deti na pokraji spoločnosti i za kamarátov z detských domovov.

Vyžrebovali sme ...

Kamaráti, ďakujeme vám za vylúštenie tajničky z minulého čísla. Správne odpovede nám zaslali 14. Veru nás to potešilo. Zo všetkých správnych odpovedí sme vyžrebovali: Miroslavu Královú, Katarínu Rimbalovú a Máriu Malejčíkovú z Markušoviec.

Nová úloha ...

Vašou úlohou do budúceho čísla bude napísat nám, ako sa prejavila vaša láska, úcta a súčit' k blížnym počas tohto sviatočného obdobia. Či ste sa podelili s chudobnými, s deťmi z detských domovov, alebo či ste navštívili chorých a opustených. A či vari inak? Na vaše ohlasy sa vopred tešíme.

Stránku pre deti pripravila Adriana Lazorová